

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

J. F. SANMARTÍN

Literat y periodista,
que ab lo mateix garbo escriu
traballs del gènere serio
que del gènere festiu.

Observadó, elegant, fácil,
dotat d'ingeni y de sal,
honra en extrèm á Valencia,
la seva terra natal.

Wreath labels: POESIAS, ARTÍCULOS, ENDEMONI, CAMELIAS, FLOSOFIAS ME, RUBIAS, MADRENAS, MUSICA CELESTIA, VALENCIA

JOCHS FLORALS

També enguany la festa de la poesia catalana s'és celebrada. En la gran sala de la Lotja del mar hont los mercaders é 'ls negociants en papers dits del Estat van quiscún jorn á l' aranya estira-cabells per arroplegar unes quantes malles, s' han presentat los poetes en requeriment dels premis per ells conquerits. E la gran sala stava tota vestida de festa ab los mateixos draps del any passat, é ab los mateixos llangardaixos, é ab les mateixes banderes, é ab los mateixos salmons é aranyes, é ab les mateixes flors qu' eren certament fort pansides.

Bon colp de gent de tots staments é etats, mascles é famelles é fins capelans. E la copla de 'n Rodoreda tocant nacres, xirimies, gralles é molta trompeteria, ab més forsa d' alé que may, pus des que aná á Beziars manxa més fort.

E com los concellers eran á fer la mitj-diada, la cerimonia se retrassá tres quarts d' hora; mes per fi aparegué la comitiva oficial. Formávola 'l Governador de la Provincia que sent cosa de *Jochs* volgué assistir personalment al acte per veure si jugavan é á qué jugavan é qué s' hi feya: un canonge en representació del Bisbe Catalá, que no pot assistir á cap festa que duri dos ó tres horas, perque sense fumar se daleix: representants de la generalitat de Catalunya, mes no pas presidits per l' *Heréu Pantorrilles*, é concellers de Barcelona é concellers de Reus ab llurs respectius porrers.

E com los concellers de Reus porten spase é los porrers porten una grossa porra de plata, veus' aquí que 'n Martinet, que es ensemps que sortós poeta, sortós tresillista, digué:—Spasa é basto, volta de lley.

Mossén Diumenje Martí é Gofau, segon conceller, digué un curt parlament, parlant molt de la idea. Bén clar se vejé que té l' idea encastada á la testa. E s' assegueren tots é 'l metje Blanch, que tot legint discursos é poesies ha posat cabells blanchs, s' avansá, begué un xarrup d' aygua ab bolado é ab molt galana entonació, legi 'l discurs del President del Consistori Mossén Ramon Picó é Campamar, fill de Pollensa (Maylorca). Com á bon maylorqui ha fet una sobrassada molt larga é vermeyla, fort picanta ó bén gustosa. Un recort als poetes difunts sentit, piadós é molt eloqüent. E després vinga correr per lo camp del regionalisme. E las emprén ab los mestres que crearen los *Jochs* é avuy stán tots storats de la llur obra, com lo pagés que sembra una llevor é després s' espanta de la planta que li surt. E ab retallets de llurs discursos los hi talla una casaca.

En un moment en que digué que se 'ls culpava de que volían aixecar un mort, cosa impossible, mormolá un que acompanyave al governador:— ¡E no obstant á Barcelona se 'n aixequen molts.

«Tenim la llengua—diu lo parlament—no 'n falta més que l' home.» E un del *Centre catalá* responia:—Tenim la llengua, é lo que 'ns falta es lo cervell.

Pero exclamava 'l Sr. Picó:—«No volém rompre la unitat nacional; é no la volém rompre perque no existeix, y mal lo que no existeix se pot fer desapareixe.» E dich jo:—Donchs si no existeix, ¿de qué 'us queixáu? ¿á qué vé tan rebombori?

Que antiguament hi havia una colla de germanes totes bén avingudes, mes una d' elles ¡desvergonyida! furtá la garlanda de totes é se 'n feu una per elle sola. Mes tot aixó ¿son veritats ó rondalles? «Miráu Lussitania que no ha volgut tractes

ab la germana descastada.» Si, es cert, Mossén Picó; mes Sussitania, per la tossuneria de no voler esser espanyola stá en poder dels inglessos.

Una bonica parábola sobre Tobies é 'l séu fill posa fi al parlament. Molts l' aplaudiren, altres se grataren lo cap. Un mestre vell qu' era dels que 's grataven, deya:—Ja 's veu qu' es obra de 'n *Picó*.

E lo mateix Picó absa cara de moro maylorqui, s' alsá é coroná la testa del malaguanyet historiari N' Antón de Bofarull.

E seguidament lo jovincel Micer Moliné é Brasés ab veu molt flaca que semblave que no hagués menjat, legi la memoria corresponent al secretari. E com Micer Moliné es advocat, no faltá qui digué:—Mestre, á no cridar més, que 'n guanyarás pochs de plets!—E com no se 'l sentía uns, picaven de mans é altres fregían peix. E deya una devota:—¿No seria millor que passem lo sant rosari?

* *

S' obriren per fi los plechs que tancaven lo nom dels poetes premiats.

Guanyá la Flor natural en Ramón Masifern, rebotjer de La Bisbal. Es un minyó alt é bon moço, de bona fesomia, qui après de recullir la flor aná á ferne donació á la damisela Francisca Bonnemaison é Farriols, rossa é moreneta á la vegada, ó sia *trigueña*, com diuhen los castelláns. Acompanyada al setial d' honor, als acorts de la cobla de 'n Rodoreda, se legi una part de la composició premiada que porta 'l nom de *L' Aglenya*.

Aglenya, nom ampurdanés, vol dir: l' arreplech de forment que recullen les espigoleres, é es la composició premiada un arreplech d' espigues humils. Se 'n legiren quatre é 'm semblaren molt modestes, encare que polides. Aresta rossa de color d' or é poca farina.

Se doná 'l primer accésit á Madó Montserdá de Maciá qui aná á seure al setial, al costat de la reyna, é 'l segon fonch donat á ne 'n Claudi Planas é Font.

L' englantina d' or la guanyá en Joseph Martí é Folguera, hisendat de Reus é advocat que no fa de l' ofici, car sab més guanyar premis que guanyar plets. *Castelláns de Catalunya* 's titula la poesia. Un cavayler se desperta desde 'l fons de son sepulcre é té l' antoig d' anarse'n á Barcelona. Arriba á son casal, crida á sos nets per abressarlos: los nets hi compareixen é 's troba que parlen en castellá. Se 'n torna al sepulcre tot desconsolat, li cau la llosa á sobre é no s' aixeca ja may més. ¡Pobre cavayler! Ell no s' hagués mogut, no s' hauría sentit dir *abuelo* péls séus nets. Més grat li hauría sigut que li haguessen dit *cul d' olla*.

Primer accésit: *La comtesa*. Dintre 'l plech no hi havia nom.

Segon: *Lo sentiment de la patria*, de Na Dolore Moncerdá de Maciá. E van dos.

Resultá guanyador de la *Viola d' or y argent* en Martí Genís y Aguilar, apotecari de Vich. Un dels versos diu:

«Cent cops esgarrinxat per les bardisses.»

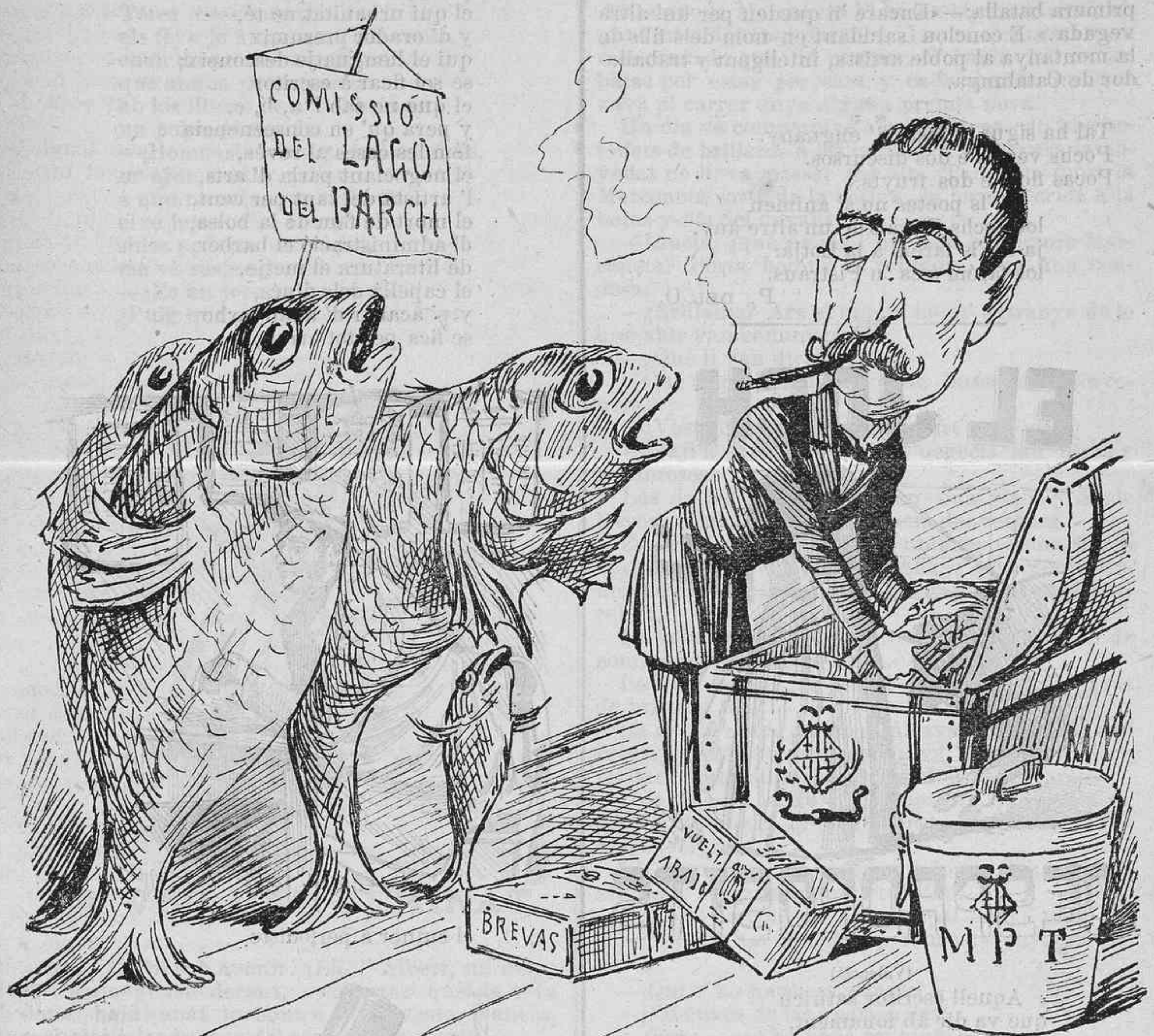
¡Ell ray que té unguents é sparadraps!

Legi la poesia un jovincel de veu de fantasma. Un músich havia dit que aquells accents eran un *trémolo de trompa*.

Lo primer accésit sigué otorgat á n' Emili Coca é Collado é 'l segon á un provensal nomenat Lluís Charrasse.

S' endugué 'l premi otorgat per la Diputació d' Alacant lo mestre Ubach y Vinyeta per sa poesia *N' Huguet d' Ampurias*, que no es pas aquell Huguet que anava ab en Saballs, sino un altre. Per

MANIFESTACIÓ PEIXERA

—Senyò Arcalde, senyò Arcalde,
miri que 'ns deixan en sech;
miri que un peix faltat d' aygua
mor' desseguida d' auech.

Miri que 'l Parch ningú 'l cuyda,
miri que tothom ho ha dit,
miri.... —¡No estich per vosaltres!
Ara me 'n vaig á Madrit.

ser poesia molt larga se 'n legí sols un fragment e ho feu en Rocamora ab veu molt enfadada.

Guanyá, per últim, lo premi concedit per l' Ajuntament de Reus, lo conceller barceloní Francesch Carreras e Candí ab la monografia *Pere Joan Ferrer*. Ell mateix se presentá á rebre 'l premi, lluhint la banda de regidor. E 's diu que 'l gran canceller Cánoves del Castell que se l' estima molt, li enviá un despaig per medi dels filsferros, dihentli:

«Felicito al más aplicado de mis niños góticos.»

* * *

Seguidament fou proclamat Mestre en gay saber Mossén Jossèp Martí y Folguera, en rahó de haver guanyat los tres premis ordinaris que marca 'l reglament.

Ab palla é temps se maduren les nespres. Per últim ha lograt fer en los Jochs Florals una entrada de tres estutxes.

E Mossén Cabot, mestre argenter, posá fi á la cerimonia legint lo discurs de gracies, degut á la galana ploma de 'n Pereda. Ab sols anunciar que 'l discurs era de 'n Pereda, ressoná un estrepitós picament de mans. E 'l famós novelista, heréu de Cervantes, no s' entenía de fer cortesies. Es una figura simpática, ab sa cara avellanada, ab son nas corvo, galdas begudes é mostatxo é pera á estil cervantesch. Encare que castellá no té res de madrileny é de aquí que 'ls catalanistes l' estimen é consideren. Escriu ab molt vigor. Es tot ell de teya dels pins de las montanyes santanderines.

Son parlament es fort hermós. Parla de la patria xica, del valor que té tota comarca y de la fesomia de quiscuna, formant totes juntes la patria. E pregunta:—«¿Per ventura res val un tresor sino están totes les monedes fetes ab un mateix encuny?» E té rahó. Parla del soldat qui defensant la bandera de la patria anyora 'l recó de terra ahont ha nascut: per ell la patria es aquell recó de

terra. Parla dels voluntaris de Africa e de aquella memorable frasse del general Prim, après de la primera batalla:—«Encare 'n queden per un' altra vegada.» E conclou saludant en nom dels fills de la montanya al poble artista, intel·ligent y treballador de Catalunya.

*
*
*
Tal ha sigut la festa d' enguany.
Pochs versos e dos discursos.
Pocas flors e dos fruyts.

Si 'ls poetes no s' animen
los Jochs Florals de un altre any,
ja no 'ls farém à la Lotja:
los farém à ca 'n Pistras.

P. DEL O.

(Valencià)

Aquell escrivor satírich
que va dir ab fonament,
que la Espanya era la terra
dels contrasentits, digué
una veritat mes gran
qu' el Micalet de la Seu;
y no se crega qu' es broma,
perque com voràn vostés,
asi hián *corredors* coixos,
relators ab poca veu,
ouidors sorts com les tapiés,
vistes que no veuhen rés,
y atres mes contrasentits
que no senyale perque
suponch qu' en esta materia
están al cap del carrer.

Así tot lo mon s' ocupa
de tot alló que no entén;
els jüxes parlen de bous
de *diestros*, de *volapiés*
y usen paraules flamenques,
y es presten si es menester
à despajar un novillo
com si fora un espedient.
Els generals que no saben
una palota de rés,
en lloch de manar soldats
se fiquen à votar lleys.
En lo joch dels despropòsits

qu' en este pais juém,
pasa per home polítich
el qui urbanitat no té,
y d' orador presumix
qui el llenguatge desconeix;
se sol ficar à escrivor
el que no sab l' a, b, c,
y pera qu' en consecuencia
fém les coses al revés,
el negociant parla d' arts,
l' artista del tant per cent,
el mort de fam de la bolsa,
d' administració el barber,
de literatura el metje,
el capellà dels dinés,
y p' acabar d' apanyarho
se fica per tot arreu,

el cuiner à periodiste

y el periodiste à cuiner.

Totes estes reflexions
els feya jo á uns amichs meus,
cuan de pronte varem vore
que anaba per lo carrer
ab los llibres baix del brás,
un pobre jeperudet.
—¡Homens!—els digué als amichs,
m' ajue quatre gallets
á que no saben qu' estudia
eixe jeperut?—Y ú d' ells,
sinse poderse contindre,
me vá respondre rihent;
—¿Es un jeperut y estudia?
¿Puig que vol qu' estudie? *Dret.*

J. F. SANMARTÍN Y AGUIRRE.

Madrid: 1892.

LA VEU DEL VEHINAT

Ningú se 'n sab avenir. ¡Ell, l' Albert, un home tan serio y tan decent, comportar que la séva dona haja anat tornant e d' aquesta manera, casi casi á las barbas del seu mateix marit!...

Perque qu' ell ho sab tot, es tan clar com l' aygua. Se pot admetre que un home siga una mica curt de vista en certes cosas; pero... vaja, per no veure lo que passa á casa del Albert, seria necessari ser cego.

¡Y tan depressa com s' ha combinat lo tinglado!

¿Quánt fá que van casarse? Dos ó tres anys apenas. L' Albert estava llavors empleat en un despaig d' aduanas, y diu que guanyava una trentena de duros al mes. Ella, la Merceneta, treballava una mica de modista á casa séva, y al cap de la senmana sempre hi queyan unas quantas pessetonas; pero desde que van tenir lo nen, ella va deixar de treballar y tot havia de sortir del sou del Albert.

Portant la cosa ab molta economia, ab prou feynas lograven anar tirant, y més de quatre vegadas las vehinas, parlant ab la Merceneta, li havian sentit dir:

—Créguin que la vida del pobre es una trageria. Quan hi fet parts y he pagat á aquest y á aquell y á aquell altre, no passo gayres amohinos pera amagar los quartos que 'm sobran...

¿Cóm es, donchs, que ara la decoració ha canbiat d' un modo tan radical?

¡Cóm ha de ser! A la vista está; no es precis trencars'hi 'l cap gayre estona.

La fornera va ser la primera en adonársen.

A casa de la Merceneta hi havia algún misteri, alguna novetat inexplicable. La ex-modista anava més mudada que de costúm. S' havia fet varias batas per estar per casa y cada vegada que baixava al carrer duya alguna prenda nova.

Un dia va compareixe á comprar pa, ab uns botonets de brillants á las orellas. A la fornera la novetat no li va passar per alt. Tan bon punt la Merceneta sortí de la botiga, la fornera cridá á la betas-y-fils del davant.

—Llucia, ¿que no me l' ha vista la senyora Merceneta? Porta botons de brillants, com una condesa.

—¿Brillants? Ara si que ja no m' extranyo de lo que ahir van comunicarme.

—¿Qué li van dir?

—Que t' pentinadora y que busca una minyoneta.

—¿Vosté comprén d' ahont surt tot aixó?

—¡Vaji á sapiguer! ¡Hi ha negocis tan raras y tenebrosos!

Las dugas donas llensaren una rialla y desde llavors comensá la murmuració del vehinat.

Cadascú portava la séva noticia; tothom ensuamava, tothom vigilava. L' Albert y la Merceneta no podian fer cap moviment que passés desapercibut.

La betas-y-fils havia sentit dir que acabavan de comprarse cuberts de plata.

La llaunera los havia vist al teatro en butacas de primera fila.

La de cal adroguer comunicava á la reunió que la senyora Merceneta comprava molt formatje y moltas capsas de sardinas y moltas cosas caras.

Una fins va arribar á assegurar que sabia de bona tinta que la ex-modista estava próxima á posarse sombrero.

L' assamblea de murmuradoras llensava un xiscles d' indignació que aturdian.

—¡No hi ha com ser ben guapa!—deya una.

—¡Y tenir un marit tan tanoca!—anyadía un' altra.

—¡Qui s' ho haguera pensat!

—¡Fihéuvos de las apariencias!

—¿Pero... qui ho paga tot aixó?

—¡Algun americano!

—¡Algun vell rich!

—¿No l' ha vist ningú?

—Nó: y es precis que fem de manera de co-neixel.

Aquí va ser ahont las investigacions del vehinat van estrellarse.

Durant una pila de mesos va haverhi un regiment d' ulls, fixos sobre la porta de la Merceneta, y may se lográ veure entrarhi «lo senyor del gasto»—com deyan las vehinas—ni á horas d' ara s' ha posat res en clar sobre aquest punt.

Pero la veu del vehinat ha anat seguint lo seu camí y avuy ja no hi ha ningú que ignori lo que passa á cal Albert.

Cada dia se saben cosas novas y 's veuhen nous detalls que confirman las sospitas de la gent del barri.

Molts diumenjes l' Albert, la Merceneta, la criatura y una minyona que tenen, se 'n van á passar lo dia á fora, y se 'n hi van en cotxe ¡en cotxe, que va á buscarlos y 'ls torna á casa!

En los dias de feyna, l' Albert surt á horas tan desiguals é inconvenients, que ja hi ha qui sospita si ha deixat l' empleo en l' agencia d' aduanas.

La Merceneta gasta un rumbo del botavant, porta guants y brassalets d' or y en efecte ¡s' ha posat sombrero!...

Per últim, lo segon pis de la casa ahont viuen s' ha quedat per llogar, y 'l matrimoni s' ha apresurat a quedársel, baixant d' un salt d' un quint pis que sols té finestras a un segon ab tres balconassos que semblan plassas...

Lo pitjor es que com més rumbejan y més bona vida 's donan, més reservats van tornantse. Ella casi no 's fá ab cap vehí. Bon dia... estiguin bons... y parin de contar. Ell entra y surt fumant molt serio, sense mirar a ningú, ni fixarse ab los demés, com si lo que pensan los altres lo tingués ab molt poch cuydado...

¡Pot ben darse importancia! ¡pot ben fé 'l senyor!... Més valdria que 's posés careta...

Lo que al vchinat lo treu de test es l' astucia ab que 'l matrimoni procedeix. Tots los esforços que 'l barri ha fet pera descubrir l' incògnita, s' han estrellat contra la prudencia de la Merceneta ó la lleugeresa y habilitat del fulano que paga...

Aixó, aixó es lo que ells voldrian sapiguer. ¿D' ahont procedeix aquella abundancia? ¿ahont es la clau de aquell misteri?

¡Tan fácil que 'ls seria averiguarho!

Lo bitlletayre de la plassa de la Cucurulla 'ls ho explicaria.

Ell los podria contar que en una de las últimas rifas de Nadal, l' Albert y la Merceneta tenian un décim que va treure una de las sorts més grossas...

A. MARCH.

LA DONA EN DIFERENTS PAÏSSOS

SONET

La francesa es frescota, molt despresa,
ingeniosa, y á mes bastant forsuda:
la italiana es ardenta y resoluta
per l' istil de la amable portuguesa.

Altiva y poch constant sol ser la inglesa,
puig d' amant y d' amigas sovint muda;
astuta l' alemanya y testaruda;
seductora l' austriaca y entesa.

La russa es estrambótica, imprudenta,
la suissa, tan virtuosa com creyenta;
y la turca, tranquila en pau y en guerra.

La espanyola, ó molt seria ó molt bromista,
y en l' amor es la mes positivista
de totas las que Deu posá en la terra.

A. ROSSELL.

UNA VENJANSA

—¿Es possible que tú, Matilde, t' acobardeixis per un home com en *Pepito*? ¿Un home que te per perdre?... ¿Es possible que deixis de pendre venjansa y t' entreguis al desespero y 'ls teus ulls s' aneguin en llágrimas que de res poden curarte? ¡No! mil vegadas no. ¡Es un perdut, un miserable, y...

—Tú ho has dit, Lola. Un ¡miserable!

Aquesta conversa sostenian dugas senyoretas, de uns divuit a vint anys, recolzadas en una rica taula consola istil Lluís XVI, que ocupava la preferencia del saló de una opulenta casa.

La Matilde, era una noya ben formada: alta, esbelta, rossa, de cara ovalada, ulls grans, que en aquell moment estavan irritats pel plor continuo y ofegat, plor de mártir miserablement enganyada...

La Lola, era alta, una mica faltada de carns, pero nervuda; d' ulls petits, pero de mirada llampe-

gant; un front blanch que pujava y baixava a impuls de un moviment muscular que en certs moments li donava a la cara una expressió terrible y dominadora, quan de la seva boca eixian imprecacions y apóstrofes contra aquell desventurat *Pepito*:—un xicot que no havia comés més pecat que estimar a la Matilde, seduhirla, y després abandonarla com un home, ¡com un verdader home! ¡ah!...

Velshiaqui los únichs personatjes de tot un drama.

M' explicaré.

En *Pepito* era l' únich fill de una familia riquíssima. Feya poch que havia abandonat la jaqueta de colegial per adoptar las últimas modas de Paris y Londres, consistentes en un barret petit, una americana molt gran, uns pantalóns tan ben ajustats a la cintura, tan ben enmotllats sobre l' abdómen, y retratant tan be las formas, que quasi podia dirse'n uns pantalóns pornográfichs; un coll de camisa mes alt que una xamaneya, un bastó ab gros punyo de marfil y virolla d' or. Brillavan en son rostre uns ulls blaus, mitj amagats per uns grans párpres, y quatre pels rossos sobre 'ls llabis, ab los que hi feya un simulacro ab los dits com si 's cargolés continuament lo bigoti, y tenia per últim, uns peus que per exigencias de la moda, eran bastant desproporcionats ab lo resto de la seva persona.

Instintivament va donarse al mon, sense més experiencia que la que 's pot portar a la butxaca de l' hermilla y ab menos conciencia propia que la que te un nen de set anys.

Va coneixer a la Matilde, com diré jo... aixis... de qualsevol modo; en una excursió als banys de Biarritz .. Allí la va veure, allí va parlarli, allí va saber ahont vivia, y allí va ferse amich ab los papás de la noya, los quals van exigirli una visita quan se trobesin tots de retorn a Barcelona.

Casi sempre resulta que 'ls noys criats molt temps a pensió, quan surten del colégi son noys ab ribets de home; aquell posat séu, aquell mirar místich é inofensiu, aquell riure ignocent son detalls que enquadran poch ab las paraulas graves que 'ls han ensenyat en las lliçons académicas.

Aquest posat de 'n *Pepito*, la seva grave formalltat, féu que 'ls papás de la noya exigissen d' ell una visita quan estessin a Barceloua, cosa que 'n *Pepito* va acceptar ab molta amabilitat, sense pensar l' ignocent ab los perjudicis que aquesta visita podria reportarli.

Va venir a Barcelona, va visitar als pares de la noya, y aquests van oferirli la casa, van exigirli un altra visita, y al cap de un mes en *Pepito* entrava y sortia de casa la Matilde quan a la Matilde y en *Pepito* los hi donava la gana.

A las dotze de una nit del mes en que las sanchs fan la bullida, detrás de la porta de un pis d' una casa opulenta, dugas ánimas enamoradas sostenian lo següent diálech, amenisat ab petóns, sospirs y llágrimas:

—¿Ja sabs lo que has fet?

—Ho se.

—¿Juras que m' estimarás sempre?

—¡Ho juro!

—Seré sempre teva.

—Jo sempre teu.

—¿Una proba?

—Te.

Y després que 'ls llabis de 'n *Pepito* havian sellat los de la *Matilde* ab un petó, la clau de la porta donava mitj tom, y quan l' enamorat baixava saltironant los grahons, la Matilde 's quedava en lo replá ab lo bras alsat y un quinqué al puny sim-

bolisant l'Estatua de la Llibertat il·luminant... l'ull de l'escala, en tant que dugas llàgrimes de verdader amor s'escapavan dels seus ulls, anant à parar en lo replà de la porteria.

Aquesta va ser l'última entrevista dels dos enamorats.

Aquí es quan ab lo lector atrapém à la Dolores donant concells de venjansa à la seva amiga, després de enterarse de las penas que l'affligeixen.

—¿Vols que me 'n venji jo?—va dirli en un moment d'ira després de dedicar los epítetos de *perdulari* y *misérable* al seductor de la Matilde.

—¿Suposo que no 'l matarás?—va contestar aquesta.

—No.

—Donchs, tú mateixa.

A l'endemà la Lola, anava à l'obra; pero quina sorpresa va ser la seva al enterarse de qu' en *Pepito* havia abandonat Barcelona, internantse à Fransa ab l'excusa de apendre l'accent parisién.

Després de reflexionar un rato la venjadora, va decidir perseguir-lo. Y arreglant la maleta l'intrépida Dolores va dirigir-se à Paris fent us de la llibertat que com à òrfana disfrutava y ab l'excusa d'enterarse de las últimas modas imperants en la capital de Fransa.

Aquest acte de heroisme de la Dolores va admirar tant à la Matilde, que 's va creure deutora ab ella de un servey impossible de pagarlo en tota la seva vida.

Cinch mesos va esperar inútilment la resposta: per fortuna lo seu estat no havia sufert cap cambi interessant que la pogués comprometre, y per lo tant, si be esperava no desesperava.

Un demati, y quan ja casi havia abandonat per complert qauest assumpto va rebre pel correu un plech, que desfet va deixarli als dits una tarjeta concebuda ab lo següent laconisme:

B. L. M.

à

Matilde Sorribas:

espéram:

Dolores Molins

Encare la Matilde no havia sortit de la sorpresa que va ocasionarli la missiva, quan la criada va anunciarli que la senyoreta Dolores demanava per abraçar-la.

Aixecantse, y corrent cap al recibidor cridant à la seva amiga va penjárseli al coll, y quedant estretament unidas, la cabellera de l'una se confonia ab los rissos de l'altra, y després de un llarch rato de contemplarse mútuament y besarse, la Matilde va preguntar ab verdader interés:

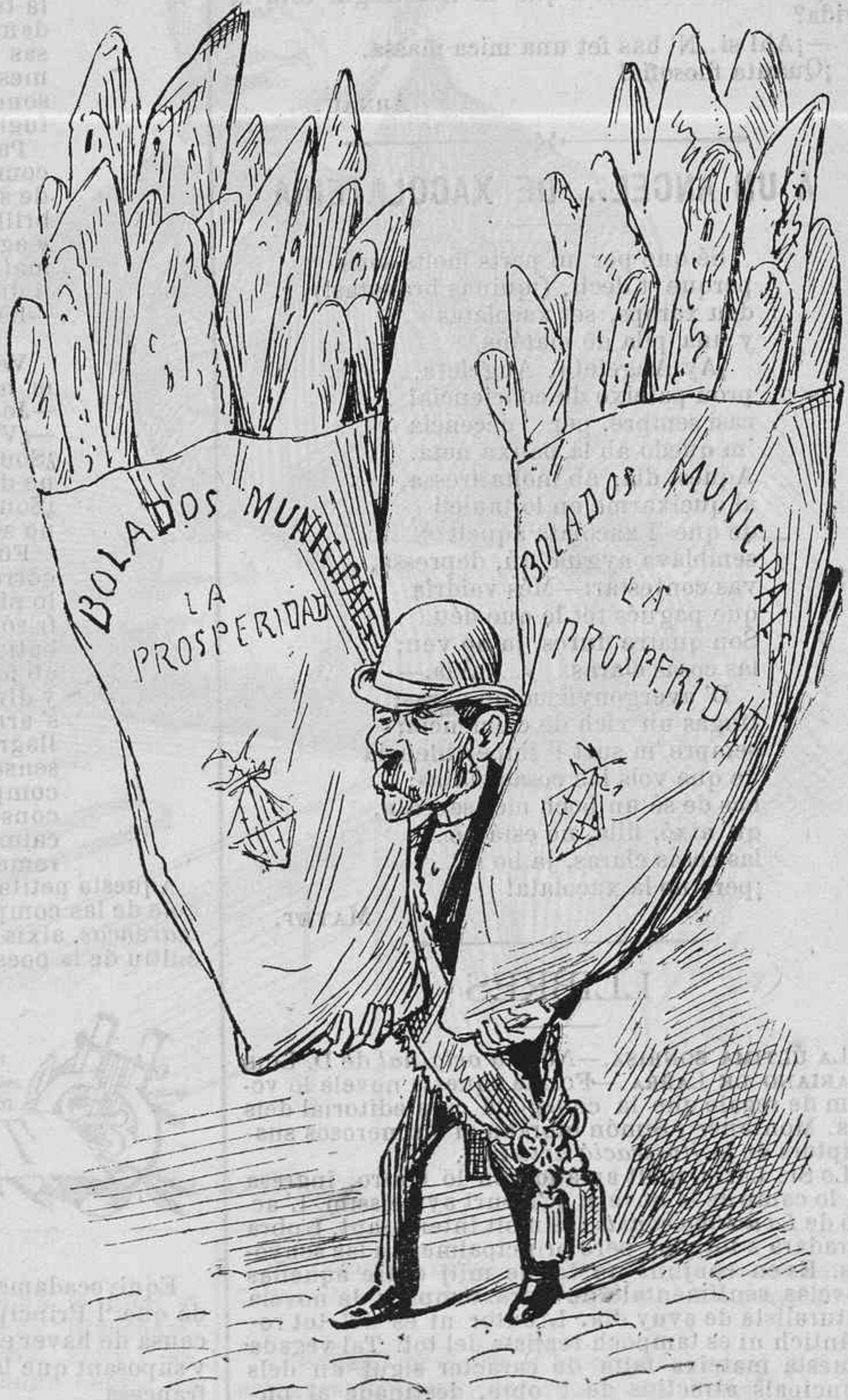
—¿Estich venjada?

—¡Completament venjada!—va contestar la seva amiga.

—Seu y explicat—va dir la Matilde ab los ulls radiants de satisfacció mentres ab un ademan oferia una butaca à la Dolores.

—Passo per alt molts detalls que de res te servirían. Te diré no mes que al ser à París vaig saber que l'*aucell* havia volat à Londres; pero vaig perseguir-lo ab mes constancia que si defensés una causa propia: de Londres va passar à Niza, de Niza à Nàpols, y de Nàpols à Roma. Aquí va comensar à desenvoluparse lo meu plan de venjansa: qua-

LO GRAN BOLADISTA DEL AJUNTAMENT

¡Regidò y provehidor
dels regidors!... ¡Quina trassa!...
Qualsevol adrogueret
la pendria semblant *plassa*.

tre mesos de treballar constantment per aténirte lo que vaig prometre; pero á l'últim...

—¿Ho has lograt?...

—Si. Y sols temo que tú 't queixis per lo terrible del càstich.

—¡Me posas ab ansia! Acaba.

—M' hi he casat.

—¡¡Casada!! ¡¡Casada ab ell!!—va repetir la Matilde aixecant los punys al cel; mentres dugas gotas de fel li sortian pels ulls transformadas en llàgrimas que li deixavan un rastre al cutís per la abundancia de polvos que duya á la cara.

—¡Miserable!—va murmurar.—¿Y aquest es lo càstich terrible de que 'm parlavas?

—¿Qué?—va contestar la Dolores—¿creus tú qu' es poch condemnarlo á que 'm mantingui tota la vida?

—¡Ah! sí. N' has fet una mica massa.

¡Quánta filosofia!

ARNAU.

A UN ANCEL... DE XACOLATERÍA

Sé que per mí perts molts sons
perque 't dech, (¡quinas bravatas!)
deu xarops, set xacolatas
y una pila de matóns.

¡Ay Angeleta, Angeleta,
prou pateixo de conciencia!
casi sempre, per... decencia
'm quedo ab la panxa neta.
Aquest dia, ab molta fressa,
al queixarme en lo taulell
de que 'l xacolata aquell
semblava aygua, tú, depressa,
vas contestar:—Més valdria
que pagués tot lo que déu.
Son quatre duros, ja ho veu;
las cosas claras... y... avia.—

D' avergonyirme no paras;
tingas un xich de clemencia;
sempre 'm surt l' impertinencia
de que vols las cosas claras;
has de sé un poch més sensata,
qu' aixó, filla, no está bé...
las cosas claras, ja ho sé...
¡pero no la xacolata!

MAYET.

LLIBRES

LA ÚLTIMA SONRISA.—Novela original de D. LUIS MARIANO DE LARRA.—Forma aquesta novela lo volúm de regalo que la coneguda casa editorial dels Srs. Montaner y Simón otorgan al numerosos suscriptors de la *Ilustració artística*.

Lo Sr. Larra, molt aplaudit en lo teatro, ingresa en lo camp de la novela, y 'n surt ayrosissim. L' acció de *La última sonrisa* es molt interessant. L'obra agradará á tothom; pero principalment á las senyoras. Es en conjunt un terme mitj entre aquellas novelas sentimentals de altre temps y la novela naturalista de avuy dia. L' autor ni es del tot romántich ni es tampoch realista del tot. Tal vegada aquesta mateixa falta de caràcter sigui un dels principals atractius de l' obra, destinada al públich, més que á la crítica; á interessar al lector més que á fer discutir al periodista.

Lo llibre está admirablement imprés y enquadernat ab notable primor y elegancia. La ilustració, á càrrech de D. Alfredo Perea, es tota ella en grabats directes que reproduheixen uns dibuixos sólits, fermes y en tots conceptes notables.

De manera qu' en aquest volúm están felisment agermanadas las lletras y los arts.

PRIMARENCAS.—*Poesias catalanas de A. LLIMONER (Manel Marinel-lo)*.—Lo pseudónim del Sr. Marinel-lo no es desconegut dels lectors de *La Esquella de la Torratxa*. Varias vegadas A. Llimoner ha honrat las columnas de nostre semanari ab sas composicions. Avuy ne presenta una porció d' ellas reunidas en un petit volúm, en lo qual fa gala de sas felissas dieposicions. Com una mostra, copiém al atzar la que porta 'l titol de

¡BOIG!

Mirarlo fá fresa,
no diu ré á ningú:
passeja pel pati
plorós, abatut,
la testa cayguda
damunt son pit nú;
sas tristas ulladas
mes fondas que 'l buyt
sondejan la terra
fugint de la llum.

Passa horas y horas
com absort y mut,
de sopte 's revifa,
brillejan sos ulls,
y agafant á un altre
malhaurat ilús,
li diu ab desfici:
—Be: m' estimas tú?

Vejent sa fatlera
m' hi vaig acostar.
—Jo us aymo—vaig dirli
—¿Vos aymarme? ¡May!
¿Sou home? Los homes
no diuhen vritat.
¿Sou dona? Las donas
no senten ¡mal llamp!

Fugi de ma vora
corrents, alelat,
lo pit s' estrenyia
frisós, sanglotant,
batian sos polsos
ab forsa de malls,
y dintre sa cambra
s' arrauli plorant
llágrimas amargas
sense trobar may
company en sas pénas
consol en son plany,
calmant á sa febre,
remey á son mal.

Aquesta petita mostra donará una idea de la índole de las composicions que forman lo volúm *Primarencas*, aixis com de las disposicions que pel cultiu de la poesia reuneix lo seu jove autor.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

Equivocadament consignarem la senmana passada que 'l Principal havia tancat las sévas portas á causa de haver estat una porció de dias sense obrir y suposant que la companyia s' havia despedit á la francesa.

Afortunadament no es aixis, y las funcions continúan, haventse representat *La Bruja* y *La Marsellesa* ab éxit notable. No menos aplausos obtingué la vella sarsuela *El Sargento Federico*, haventse confiat la part de conde Gustavo al sempre aplaudit tenor Sr. Prats.

LA GENT TRADICIONAL

Xacolata y «Brusi.»

LICEO

No han passat de *Amleto*, òpera ab la qual s' ha despedit del públich lo barítono Sr. Blanchart, qui sigué objecte de una gran ovació. Flors y coronas alfombraren l' escenari, ahont hagué de presentarse un sens fi de vegadas estimulat per los aplausos del públich.

Lo Sr. Blanchart cantá de una manera magistral la coneguda romana italiana *La mia bandiera*.

La Corsi 's portá també molt bé, no menos que la Zapilli Villani y en Rapp.

En resum: l' últim del *Amleto* pot considerarse com lo millor conjunt de la present temporada.

*

L' estreno de *Garin s'* ha anat aplassant, á fi de assegurar la bona interpretació de l' obra.

Sembla que per fi, tindrà efecte demá dissapte. No faltarem al teatro, á fi de tractar de la manera deguda de aquest aconxeixement musical.

CIRCO

Lo de sempre: sarsuelas, pantomimas, *chansonettes*, y ara últimament ball y tot.

Entre las pantomimas representadas se n' hi conta una titulada *Pranzini*.

De manera que las aventuras dels grans criminals ja no serveixen sols per fer romansos, sino també per combinar pantomimas.

LIRICH

S' ha obert ja l' abono á la serie de funcions que ha de donar la companyia que dirigeix lo Sr. Pa-lencia.

Del 23 al 25 del actual inaguració de la tempo-rada ab la comedia de Dumas *Francillon*, en la qual tant se distingeix la Sra. Tubau.

ROMEA

La companyia infantil continúa funcionant en aquest teatro. Las obras más conegudas del reper-tori de sarsuelas curtas son las que representan aquells artistes microscòpichs, recullint alguns aplausos.

No obstant, hi ha sempre qui troba que aquesta classe de treball es excessiu per las pobres criatur-as y poch acomodat á las sévas condicions na-turals.

TIVOLI

La companyia de Julián Romea logra omplir cada nit lo Tivoli, representant ab lo primor acos-tumat obras lleugeras del repertori cómich y del repertori lírich.

S' inaugura dissapte ab *Los dulces de la boda*, en qual producció sobresortiren la Sra. Gorritz y 'l Sr. Romea. En *El mocito del barrio* y *Carmela* lo públich tingué ocasió de aplaudir á la saladissi-ma Sofia Romero.

No es extrany que ab la baratura dels preus y tan bons elements, l' actual temporada del Tivoli marxi vent en popa.

NOVEDATS

Dissapte, funció de desagris en honor de Gui-merá. Bastá que la tragedia *Judith de Welp* tingués á Madrit lo resultat que sab tothom, perque aquí alcansés una ovació com may havia alcansat fins ara.

*
* *

Per demá dissapte está anunciat l' estreno de la nova tragedia del mateix poeta, titulada *L' ánima morta*.

Y pèl próxim dimars la funció á benefici del dis-tingit novelista Sr. Martínez Barrionuevo, repre-sentantse 'l melodrama *Cain* y estrenantse dos produccions novas del mateix autor tituladas *Los Escuderos* y *El gran escándalo*.

CATALUNYA

La sarsuela *El diablo en el molino* no es de aque-llas que fan rotllo, ni molt menos. L' argument sembla qu' está inspirat en un quènto de Bocaccio; pero no té la gracia que aquell gran autor pica-resch sabia imprimir á todas las sévas obras. Es á dir, los autors de la lletra no han estat gens ins-pirats.

Lo de la música, Sr. Taboada, sense fer tampoch cap cosa notable, ha tingut major fortuna, logrant veure repetits dos números.

En la execució 's distingiren las Sras. Alba (Ire-ne) y Ferrero y 'ls Srs. Cerbón, Fernandez y Soler.

CALVO-VICO

Diumenje dos estrenos.

Lo del episodi històrich titulat *Mártires de la libertad*, agrada al públich aficionat á las emo-cions fortas, essent cridat á la escena l' autor en companyia dels actors.

La pessa *Sant Jordi mata l' aranya* es una jo-

guina molt graciosa, desenvolupada ab naturalitat y ab un desenllás felís perque no s' espera. Sigué molt bèn rebuda, cridant lo públich á las taulas al seu afortunat autor, que resultá ser lo senyor A. Guasch Tombas.

CIRCO ESPANYOL

Ha debutat en aquest local la Sra. Ronzatti una artista que treballa *por todo lo alto*... es á dir: á dalt de la cuberta del Circo.

Figúrinse que posada cap per avall sosté ab las dents un canó de bronze que pesa algunas lliuras y que 's dispara durant l' exercici.

¡Déu nos guard' de una mossegada de aqueixa artista!...

N. N. N.

*
AMORS DE TRANVIA

A LA PEPETA XIRIBECHS

Van contarme l' altre dia que á un cotxero del tranvia mes de un any has festejat, y al tenir la feyna llesta te 'n pujavas cada festa al tranvia al seu costat.

Y contan que ab gran salero deyas paraulas de mel, perque al costat del cotxero pensavas trobarte al cel.

Amunt y avall
sempre en tranvia.
amunt y avall
sempre á caball.

A la plassa ds Sant' Ana diu que pujavas ab gana de parlar del teu amor, pero al sé á la Travessera parlavas de tal manera que diu que feyas furor.

Y ensenent mes la guspira de ton amor fort y viu, á la plassa de 'n Rovira ja semblavas un calú.

Amunt y avall
sempre en tranvia,
amunt y axall
sempre á caball.

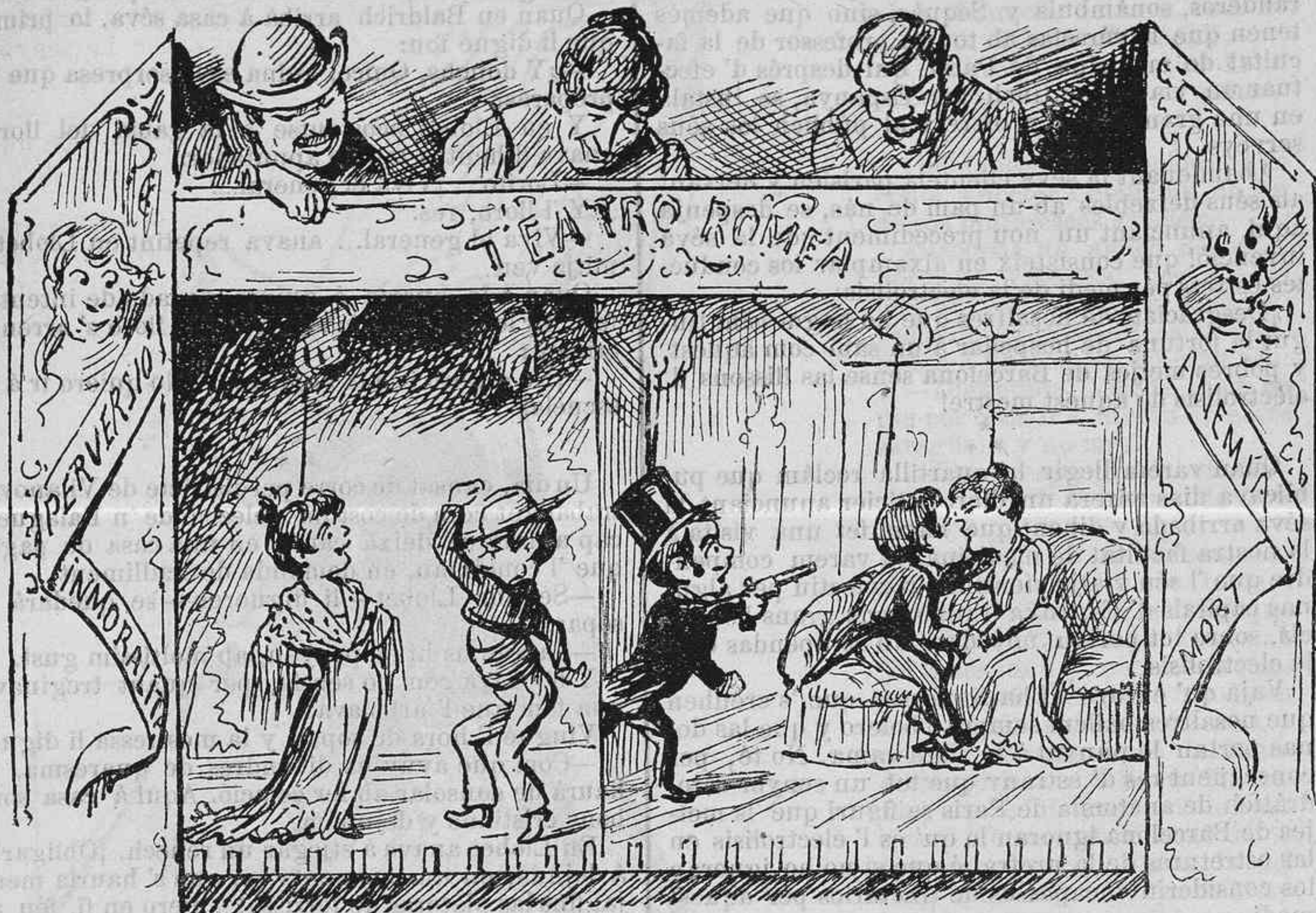
Seguint lo pas de las bestias entre penas v molestias sentias un crit, un prech, un ¡alto!, plors de canalla, un suspir, un cop de tralla, un ¡ay! d' amor y un renech.

Tot era gresca y xibarri, barallas, sustos y plors, y entremitj de un ¡Xo! y un ¡Arri! seguías los teus amors.

Amunt y avall
sempre en tranvia,
amunt y avall
sempre á caball.

Tú de memoria sabias lo reglament de tranvias, lo càrrech del personal, las horas que treballavan, las *huelgas* que preparavan y 'l guany fixo del jornal.

COMPANYIA INFANTIL

¡Tan petits, sobre las taulas...!
 ¡cóm fan riure! ¡ja ja ja!
 En cambi, 'ls seus *amants* pares
 ¿no es vritat que fan plorá?

Y fins lo preu del trajecte
 sabías ab greu dolor,
 perque sense cap respecte
 te 'l cobrava 'l conductor.

Amunt y avall
 sempre en tranvia,
 amunt y avall
 sempre á caball,

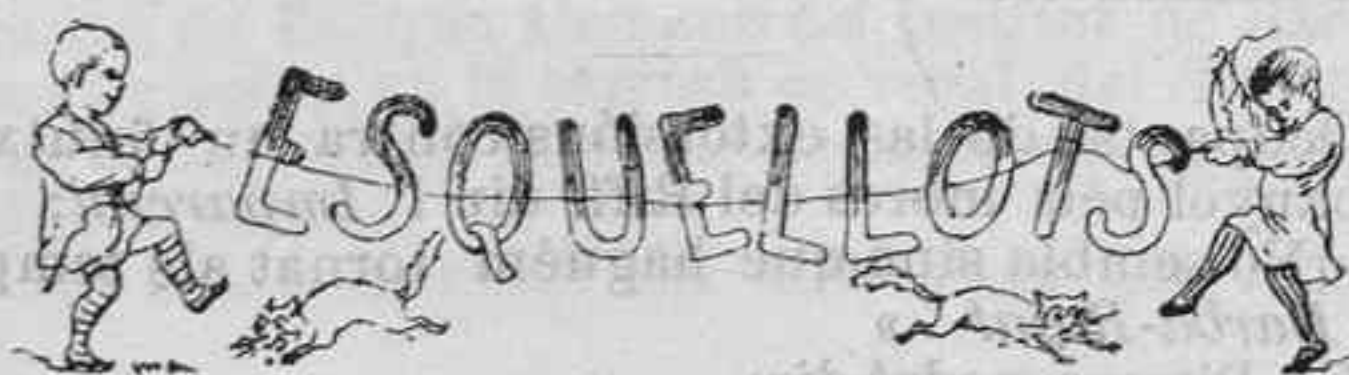
També m' han contat, Pepeta,
 que després de una brometa
 lo cotxero t' ha deixat;
 y 'l que mes te mortifica
 es qu' ell als companys explica
 que se t' ha ben passejat.

Tú encare dius ab salero:
 «No se 'm passeja ningú».

Pero filleta, 'l cotxero
 t' ha ben passejat á tú.

Amunt y avall
 sempre en tranvia,
 amunt y avall
 sempre á caball.

Q. ROIG.

Dissapte 'ls catalanistas de la Lliga van pendre
 la revenja.

Ab motiu de representarse la tragedia *Judith de Welp*, lo teatro 's vejé molt concorregut, y son autor Sr. Guimerá sigué objecte de una ovació ruidosa, entussiasta, delirant.

Y ara que 'ls madrilenys vajin fent escarafalls...
 Ja 'ls arreglarém desde Barcelona.

**

Diumenje 's repetí la mateixa funció.

Pero 'l teatro ástá molt de omplirse y 'ls aplausos entussiastas y repetits del dia avants distaren molt de prodigarse.

Molt prompte ván acabar lo buf los catalanistas de la Lliga.

Aixó doná motiu á que un catalanista del Centre digués:

—Aquests xicots son com aquells rellotjes que no més tenen corda per un dia.

**

Escríh aquestas ratllas ab lo desitj únich de consignar un fet y sense qu' entri en la méva intenció disminuhir lo més mínim lo mérit literari de la tragedia de 'n Guimerá.

Persisteixo en creure que sigué un error posarla en escena á Madrid després del éxit franch é indiscutible de *Mar y Cel*.

Y crech de la mateixa manera que reproduhirla aquí á tall de protesta, per deixarla abandonada á las sévas propias forsas, implica un altre error.

Hi ha alguna cosa pitjor que un enemich declarat, y es un amich indiscret.

Pobres metjes! Están bén frescos!

Ja no sols han de sufrir la competència de curanderos, sonàmbuls y Sequás, sino que ademés tenen que havérselas ab tot un professor de la facultat de medicina de París, qui després d'efectuar un viatge científich per Espanya, se instala en una gran fonda y ofereix al públich los séus serveys.

Abandonant la séva clientela parisien y deixant als séus deixebles ab un pam de nàs, se despenja aquí, anunciant un nou procediment de la séva invenció! que consisteix en aixamplar los conductes estrets per medi de la electrolisis.

¡Desgraciats de nosaltres que no haguéssim tingut la fortuna de hospedar á un sabi com aquest, y pobres metjes de Barcelona sense las lliçons d'electrolisis de aquest mestre!

*
* *

Quan varem llegir la quartilla reclám que publicava dias enrera un diari noticier anunciant la séva arribada y dihent que havia fet una visita á la nostra facultat de medicina, ja varem comprendre que 'l séu viatge científich-recolectiu per algunas capitals d'Espanya li reportaria grans beneficis, sobre tot portant novedats tan estupendas com la electrolisis.

Vaja qu'encare hi ha francesos que 's creuen que nosaltres ballém sempre 'l bolero y que las donas portan lo punyal á la lliga-cama. No té, per consegüent res d'estrany que tot un senyor catedràtich de anatomía de París se figuri que 'ls metjes de Barcelona ignoran lo qu' es 'l electrolisis en las estreturas de la uretra, ó que si no ho ignoran los considerin incapassos de tractarlos per aquest medi.

Lo que tal vegada no podrán ensenyar los metjes de Barcelona á aquest facultatiu de París es l'aplicació de la electrolisis á l'aixamplament del porta-monedas.

L'altre dia un borratxo caygué desde l'anden del Port al mar.

Y á pesar de la cayguda y á pesar de la mullena no se li va ofegar la mona

¡Quín vi devia portar més espés, quant ni ab tota l'aygua del mar se li va poder aclarir!....

Ja tením á la María Cardona, víctima del petardo de la Plassa Real, instalada al Parch y ventent flors, per encárrech del Ajuntament.

¡Per molts anys puga ferho!
Y que trobi sempre las simpatías que li ha dispensat desde 'ls primers días lo públich de Barcelona.

La junta de la societat protectora dels animals y plantas s'ha ocupat de la conveniència d'establir tranvías eléctrichs al objecte de inutilisar l'esfors de caballs y mulas.

¡Pobres animals!
Al últim vos estimarán tant, que acabarán per suprimirvos per complert.

Y tot aixó ho deuréu á la societat que intenta protegirvos.

Sobre en Llobet de qui m'ocupava la senmana passada, al consignar la séva mort, he rebut novas y curiosas anécdotas.

Hi havia un temps en qu'en Llobet criava lloro, y en vigílias de tenir convidat á casa séva á n'en Bialó, havia ensenyat al lloro á cridar:— ¡Viva el general Baldrich!...

Lo lloro ho sabia dir molt bé, y en Llobet anunciá al general que li donaria una sorpresa.

Quan en Baldrich arribá á casa séva, lo primer que li digué fou:

— ¡Y donchs, Quico, quina es la sorpresa que 'm preparas?

Y en Llobet acostantse á la gabia del lloro, anava dihent á tall de apuntador:

— Lorito.... ¡Viva el general!...

Y 'l lloro, res.

— Viva el general... anava repetint en Llobet á mitja veu.

Quan á la quarta ó quinta vegada de intentar ferli dir lo que li havia ensenyat, lo lloro s'arrencá cridant:

— ¡No quiero ir á la escuela!.... ¡No quiero ir á la escuela!....

*
* *

Un dia, cansat de corre pel districte de Vilanova, treballant com de costum l'elecció de 'n Balaguer, cap al tart se deixá caure en una casa de pagés que 'l coneixian, en demanda de aculliment.

— Senyor Llobet— li digueren— se quedarà á sopar.

— Ja que us hi empenyéu, ab moltíssim gust.

Y ho deya com ho sentia, per quant treginaava una fam que l'arbolava.

Vingué l' hora de sopar, y la mestressa li digué:

— Com que avuy es divendres de quaresma, s'haurá de consolar ab fer colació. Aquí á casa som bons cristians y dejuném.

En Llobet anava á etjegar un renech. ¡Obligarlo á dejunar en uns moments en que s'hauria menjat fins las pláteras de terrissa!.... Pero en fi, féu al mal temps bona cara, y 's ficá al llit ab la panxa prima.

*
* *

¿Y saben per quin motiu obrá de aquesta manera?

Ell mateix ho explicava.

La familia aquella qu'era molt religiosa, figurantse qu'en Llobet ho era també, vá posarse á treballar desesperadament per en Balaguer.

Y en Llobet exclamava ab aquella pausada cantarella que li era habitual:

— Desenganyevos, jo vaig sacrificar-me pel partit, perque un dejuni á temps pot valer mols vots.

Lo próxim diumeuje, dia 15, tindrà lloch lo *vernísaje* é inauguració de la Exposició de Bellas Arts que 'ls abonats del *Gimnasio Catalán* han organísat en aquell local ab obras exclusivament d'ells.

A pesar del carácter íntim y modest del concurs, sembla qu'en ell hi figuran traballs que no careixen de mérit y que podrian exhibirse dignament en exposicions de més *vuelo*.

Segons noticias, una de las obras que més cridarán l'atenció es una paleta, en la qual hi han colabarat varios concurrents al *Gimnás*.

Celebrarém que la Exposició alcansi bon éxit y que no siga aquesta la darrera. L'aliança del Art y la Forsa han de donar induptablement resultats admirables.

Ocupantse de las extorsions contra un falutxo espanyol pèls moros del Riff, diu l'*Imparcial*:

« ¡No sembla sino que haguém tornat als temps de *Barba-Roja!*... »

En Pitarra podrá dir:

Dispara la carabina de la casa de la...

VERA - EFIGIE

mateix que apareixia 'l nombrament, se cumplian quinze mesos que D. Carlos Fernández Castroverde moria, y per causa de la séva defunció deixava, com es natural, de ser catedràtich.

Una proba més de que l' Estat se lleva á tres quarts de quinze.

Un' anécdota graciosa que conta 'l doctor Letanendi en un de sos pintorescos articles:

«Recorria un amich nostre l' horta de Valencia, per allá al mes de Jener, y com se escaygués á preguntar ab certa extranyesa á un hortelá conegut séu:

—Diguéume, Vicens, ¿cóm ho féu per resistir l' hivern ab eixos saragüells y no més?

—Ché—respongué l' hortelá—¿cóm ho fem? Pelantnos de fret.

Llegeixo, no sense comoure' m fundament, que havent arribat á oídos de Lleó XIII que 'l bisbe de Barcelona alsava ab las limosnas dels pobres un temple dedicat al Angel Custodi en la barriada de Hostafranchs, y enterat de que desde la Riera de Magoria fins á Santa Madrona y desde 'l ferrocarril de Sans fins al Morrot, ab inclusió de la barriada de ca 'n Tunis, la del Port y tota la montanya de Monjuich en una extensió de terreno major que 'l que ocupava Barcelona avants de decretarse l' ensanxe no hi ha altra iglesia que la que se está construhint... enterat de tot aixó... (Déixinme respirar.)

Donchs, com deya: enterat de tot aixó...

—¿Haurá enviat quartos per acabar la iglesia?...—preguntarán vostés.

—No, senyors: ha enviat indulgencias per tots quants contribuheixin ab las sévas limosnas á la construcció del citat temple.

De indulgencias demanin y dias de perdó: ara en quant á *cum-quiibus* ja es un' altra qüestió, que si 'n van molts á Roma, de Roma 'n tornan poch.

Los metjes higienistas de Viena están fent en la actualitat una gran campanya contra las senyoras que arrastran vestils ab qua.

Segons opinió de tals higienistas, la pols que aixecan las senyoras ab la qua remouhen molts microbis, contribuhint á fomentar la febre tifoidea y la tuberculosis.

De manera que cas de que aixó sigui cert podém ben dir:

—Las quas de las senyoras portan molta qua.

Trovadors de les ninetes, del mar, del cel y del riu: los vostres Jochs celeberrims miréusels: ¡aquí 'ls teníu!

—Naturalment: y per aquest motiu jo vaig estrenar lo méu últim drama.

¡Fa poch dias va sortir una disposició oficial nombrant á D. Carlos Fernández Castroverde, catedràtich de llengua alemana del Institut de Barcelona substitut en lo càrrech de vocal del Tribunal de oposicions á cátedras vacants en algunas escolas de comers.

Y ara sols falta saber una cosa: y es que 'l dia

A Madrit está á punt de celebrarse una exposició de pinturas sumament original.

Se tracta de reunir una colecció de quadros do-

MODAS NOVAS

Las donas del Nort-América (terra de las invencions) desde ara, en lloch de dur mitjas, portarán sempre mitjons.

En quan á anar molt més frescas, per ellas será excelent; pero pels homes que ho mirin potser sigui diferent.

lents, en la inteligencia de que 'ls premis serán concedits als que resultin més detestables.

Tot al revés de las altras exposicions.

Lo primer premi consisteix en mitj formatje de bola.

Desde ara ja sé qui 'l guanyará.

D. Anton Cánovas del Castillo.

No té més qu' exposar lo quadro de qu' es autor, y que representa l' actual estat d' Espanya.

¿Se 'n pot pintar un altre de pitjor?

Un de aquells individuos que tenen tanta gracia en trastocar inadvertidament lo sentit de las paraulas, se dirigia en una ocasió á una senyora que s' havia engreixat molt, y li deya:

—Carám, senyora... ¡Y qué s' ha tornat *grossera!*

Va fé extreurer 's un caixal
l' Ambrós per un bon dentista
que depressa com la vista
li arrencá sens ferli mal.

Mes tan punt pagá l' Ambrós
un duro per tal finesa,
vá exclamar plé de tristesa:

—De un plegat me 'n ha tret dos.

—¿Qui fou Samsó?—preguntant
lo mestre d' estudi Clot,
á un noy, respongué 'l xicot:
—¿Samsó? Devia sé un sant.
—¿Ja vol contestá 'ab rodeos?...
¿no sab que vaig explicar
qu' ell tot sol vá *desplomar*
lo temple dels filisteos?

Aprénguiho bé ab punts y comas
y que ho sápigam altre día..

—Ja veurá, jo no sabia
que 'ls temples gastessin plomas.

—¿Qu' es aquest soroll, Aleix?
—No hi estat jo, ha estat la mama
que ha caigut ara mateix
y s' ha romput una cama.
—¡Dimontri! ¿Será vritat?
¡Y ab quina patxorra ho deya!
—Si, senyor, se li ha trencat
la del silló en qu' ella seya.

P. TALLADAS.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA.—*En ho-ra-bo-na.*
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS —*Masnou—Canet de Mar—Papiol.*
- 3.ª GEROGLÍFICH.—*L' olla gran dintre la xica.*

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

ACABA DE SALIR

Un Regimiento de Caballería

Por FRADERA

Un cuaderno que contiene 48 láminas al cromo
Precio: DOS reales

ART DE FESTEJAR

CATECISME AMORÓS EN VERS, PER C. GUMÀ
Ilustrat per M. MOLINÉ.—Preu: 2 ralets

LA VAQUERA DE LA PIGA ROSSA

Per SERAFI PITARRA
y dibuixos de M. MOLINÉ
Preu: DOS rals

MÚSICA CELESTIAL

Per M. FIGUEROLA Y ALDROFEU
Preu: 1 ral

Novedades

UN CORAZÓN SENCILLO, por Gustavo Flaubert.	Ptas. 3
CURIOSIDADES TAURINAS, por F. Minguez y J. A. Berned.	» 3
TRIQUITRAQUES, por Fray Candil (Emilio Bobadilla)	» 3
DE BUEN HUMOR, por A. Peña y Goñi.	» 3'50

TRUEBA

ESTUDIO BIOGRÁFICO
Por R. BECERRO DE BENGOA
Precio: 1 Ptas.

ALGO
COLECCIÓN DE POESÍAS
de J. M.ª BARTRINA

Ilustradas por José Luis Pellicer
Precio: 3 Ptas.

MARTINEZ BARRIONUEVO
DE PURA SANGRE

NOVELA ESPAÑOLA
Precio: 3'50 Ptas.

EL FINAL DE UN LIO

Parodia del PRÓLOGO DE UN DRAMA de D. José Echegaray
Por B. ÁLVAREZ y E. MORAGAS
Precio: UNA peseta

B. PEREZ GALDÓS
TRISTANA

Novela española contemporánea
Precio: 3 pesetas

APELES MESTRES
VOBISCUM

INDISCRECIONES
Edició ricament decorada per l' autor
Preu: 2 pessetas

EN PREPARACIÓ
GUIA DEL CONQUISTADOR

Per C. GUMÀ ab dibuixos de M. MOLINÉ

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, o bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu franca de port. No responém d' estravios, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

XARADAS

AL POPULAR XARADISTA Y AMICH J. STARAMSA

Ab motiu de la xarada
de la senmana passada

Company y amich: Moltes gracias
per la xarada anterior,
ab tot y tres ferme gayre
de favor.

T' haig de dir que ab la xarada
has fet tart... vatúanell...
¿Perqué parlar 'm del casori
si ja es vell?

Fente *hu-dos* de lo que deya
de la dona, en jorns passats,
que m' hagi casat t' estranya,
Asmarats,

¡A quart ray! Per mes que 't creguis
que jo he sigut informal,
creu qu' he obrat (per conveniencia)
molt com cal.

Lo casori, *in illo tempore*,
ters convé, cert, (deya)... *ters!*
Mes, es molt, (dich) si no s' erra,
quint-invers.

Qui una dona com la meva
trobi, creume, en aquest mon,
no se 'n dirá, t' ho asseguro,
quart-segon.

Quan en Pepet (lo qui firma)
s' ha casat, ja pots contar
qu' ha estat *dos-quinta girada*
de rumiar.

Una dona, feste *cárrech*,
qu' es, per excepció, de lley,
en lloch de fer *ters quint* (giral)
fa servey.

Vaig casar 'm perque encertarho
me creya, y ho he encertat:
per *quart*, donchs, *ters* es desgracia
ser casat.

Jo ab la dona á tú t' estranya
que no vagi pe 'ls carrers,
sent aixís que lo estrany fora
que hi arés.

Puig com qu' es molt casolana
y á casa *altra feyna hi há*,
l' anar de brasset no dona...
qué ha de dá!

Y sol jo, no sortint ella,
mes que 'ls diumenjes, del pis,
fora molt *quint-hú* si ¿t sembla?
no sortís?

L' home *llibre*, (diu l' adagi)
tant si es casat com soltè...
Pe 'l demés, lo matrimoni
me vá bè.

La dona fa *tot*, m' estima,
no dú *calsas y tres* es
xarrayre, ni tafanera...
¿qué vols mes?

(Mal m' está 'l dirho). Ab *quart*, ella,
s' avé en tot com jo m' hi avinch:
si un sis ó *cinch* falta á casa,
ho tè y tinch.

D' haverme casat, t' ho juro,
no me 'n penedeixo pas...;
Ara, digas lo que vulgas...
¡Ja hi cauras!

PEPET DEL CARRIL.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que anantli trayent una lletra del davant dongui 'ls següents resultats: Primera: las senyoras ne portan.—Segona: ne portan los municipals.—Tercera: animal de ploma.—Quarta: tothom ne tè.—Quinta: animal: Sexta: consonant.

JOANET DE BÚRGOS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7.—Poble de Tarragona.
1 4 3 2 6 7 4.—Nom de dona.
3 4 1 2 3 4.— » »
1 4 3 2 4.— » »
1 4 3 7 4.— » »
1 4 3 7 2.— » de home.
3 4 1 4.—Part de arbre.
3 4 7 4.—Animal petit.
7 6 3.—Un riu.
7 6.—Planta económica.
2.—Vocal.

MR. EUGON.

GEROGLÍFICH

×
J U D
I I I I I
L I L I
L I
A U
D
I E E E
I I

L. POCH M.

TIPOS POPULARS

Lo Noy de Tona

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63